

ЦЕНТАР ЗА КУЛТУРУ И ОБРАЗОВАЊЕ РАКОВИЦА

ИЗЛОЖБА КОПИЈА ФРЕСАКА

од 23. маја до 07. јуна 2017. године



ИЗЛОЖБА ГАЛЕРИЈЕ ФРЕСАКА НАРОДНОГ МУЗЕЈА У БЕОГРАДУ

РАДОВИ СТУДЕНАТА ВИСОКЕ ШКОЛЕ - АКАДЕМИЈЕ
СПЦ ЗА УМЕТНОСТИ И КОНСЕРВАЦИЈУ



ГО. РАКОВИЦА

Центар за културу и образовање

Раковица

Мишка Крањца 7
11000 Београд
тел/факс 011 3582-493
галерија: 3594-641

<http://ckorakovica.com/>
ckorakovica@gmail.com



ГАЛЕРИЈА ЦЕНТРА ЗА КУЛТУРУ
И ОБРАЗОВАЊЕ РАКОВИЦА

Београд - Раковица



НАРОДНИ МУЗЕЈ

ИЗЛОЖБА ГАЛЕРИЈЕ ФРЕСАКА НАРОДНОГ МУЗЕЈА У БЕОГРАДУ

РАДОВИ СТУДЕНАТА ВИСОКЕ ШКОЛЕ - АКАДЕМИЈЕ
СПЦ ЗА УМЕТНОСТИ И КОНСЕРВАЦИЈУ

У славу фресака и за њихову заштиту

Захваљујући потписима који су остали забележени у Богородици Перивлепти у Охриду, Старом Нагоричину, Прохору Пчињском и Светом Никити на Скопској Црној Гори, као и помену породичног имена у Богородици Љевишкој, сазнајемо да је из уметничке породице Астрапа, што је значило „муња“ на грчком, пореклом из Солуна, Сликер Михаило, син Евтихијев са ученицима остварио комплетне програме фресака у најважнијим од четрдесет цркава, колико је према изворима подигао краљ Милутин. Овим храмовима треба придодати и Краљеву цркву у Студеници, Грачаницу, вероватно и Св. Георгија код Кичева, јер је стил живописа исти.

Прве две деценије XIV века спадају међу саме врхове наше старе уметности. То је време наративног стила у сликарству, уједно одраз учене средине која је, као и на раним фрескама, уводила позајмице из времена антике. Сви ови споменици улазе у свод светске историје уметности.

Задатак студената Високе школе за уметност и конзервацију Српске православне цркве био је да савладају сликарски поступак пре свега из споменика из прве две декаде XIV века, као и оних потоњих који су били на трагу тог стила, из Богородице Љевишке, Старог Нагоричина, Грачанице, Дечана. Рад се током две године одвијао у Галерији фресака, у идеалним условима, али отежан понављањем дела преко постојећих копија, а не оригинала. Стога, стварање реплика, поновљених дела првобитног сликарства је било отежано нужним закривљењем првих копијата фресака. Резултат је очигледан. Још једном је указано да се првобитно уметничко дело може поновити, да сликар копијата може да уђе у стваралачки поступак првог сликара и да резонира са његовом креативношћу. Од времена победе заштитника икона сликари постају уметници уместо занатлија, а стваралачтво живо и засновано на иконографској потци. И на овим делима јасно је опонашање које је тачно пренесено, што указује не само да добру руку и потез већ и сјајне сликаре који би се могли појавити после ових успеха.

У сарадњи са Високом школом за уметност и конзервацију Српске православне цркве обрађене су и фреске из Бањске. У задужбини Светог Стефана у манастиру Бањска налазили су се фрагменти фресака првобитног живописа, изведеног 1316/7 године, пре седам стотина година, а овом изложбом скромно опомињемо и на јубилеј. Иако је Бањска вероватно, барем у очима савременика, требала да буде најистакнутија задужбина краља Стефана Уроша II Милутина, а њено је сликарством изреком ушло у свод српских ремек дела средњег века, познато по златним, наместо плавим позадинама фресака као „Бањско злато“, ови налази никада нису публиковани, као што нису ни конзервирани, фотографисани, презентовани и копирани.

Успешан подухват Галерије фресака Народног музеја и цркве наставиће се, надамо се, и презентацијом фрагмената фресака из Бањске, као и израдом њихових копија.

Бојан Поповић





